

А. Я. Радзивілл

Апатит

АПАТИТ (від грец. ἀπάτη – обман) – мінерал класу безводних фосфатів. $\text{Ca}_5(\text{PO}_4)_3\text{F}$ і $\text{Ca}_5(\text{PO}_4)_3\text{Cl}$. Вміст P_2O_5 41– 42 %. F, Cl та (OH) взаємозаміщуються. Домішки Na, Mn, Th, U, Sr та ін. Сингонія гексагональна. Характерні кристали в формі шестигранних призм і голок, рідше – у вигляді короткостовпчастих або таблитчастих форм. Колір: безбарвний, прозорий, білий, частіше блідо-зелений до смарагдово-зеленого, блакитний, жовтий, бурий, фіолетовий. Блиск скляний, на поверхні зламу – жирний. Твердість 5. Крихкий. Злам нерівний або раковистий. Питома вага 3,18–3,21. Один із розповсюджених мінералів пізньої магматич. кристалізації переважно основних та лужних порід. У формі суцільних зернистих мас міститься у відомих родовищах Хібіногорська на Кольському п-ві. Відкриті, але недостатньо розвідані родовища А. в метасоматично змінених габроїдах Коростенського та Корсунь-Новомиргород. плутонів. Відомі родовища фосфорит. конкрецій венду Поділля і крейдові фосфоритні відклади Волині та периферій. частин Коростенського і Корсунь-Новомиргород. плутонів. У нижньопалеозой. відкладах хребта Кара-Тау (Казахстан) відкриті високоякісні фосфорити пластового типу. Потужні родовища того ж типу відомі в зх. штатах США, в палеогенових відкладах Алжиру, Тунісу, Марокко. Запаси фосфат. сировини, що містяться у надрах України, можуть забезпечити потреби її с. господарства. Використовуються для виробництва мінерал. добрив, у хім. промисловості – для одержання фосфору та фосфор. кислоти; у металургії, керамічній та скляній промисловості. Синтетичні А. з домішками рідкоземел. елементів використовують в оптиці.

Бібліографічний опис:

Апатит / А. Я. Радзивілл // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2001. – Режим доступу:

<https://esu.com.ua/article-43092>

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).